

משנה מסכת סוטה פרק ז

משנה א

אלו נאמרין בכל לשון: פרשת סוטה ויודוי מעשר קריאת שמע ותפלה וברכת המזון ושבועת העדות ושבועת הפקדון:

משנה ב

ואלו נאמרין בלשון הקודש: מקרא בכורים וחליצה ברכות וקללות ברכת כהנים וברכת כהן גדול ופרשת המלך ופרשת עגלה ערופה ומשוח מלחמה בשעה שמדבר אל העם:

משנה מסכת סוטה פרק ו משנה ד

עַד אֹמֵר נְטִמָּאת וְעַד אֹמֵר לֹא נְטִמָּאת,
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת נְטִמָּאת וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא נְטִמָּאת, הִיְתָה שׁוֹתֶה.
אָחָד אוֹמֵר נְטִמָּאת וְשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נְטִמָּאת, הִיְתָה שׁוֹתֶה.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים נְטִמָּאת וְאָחָד אוֹמֵר לֹא נְטִמָּאת, לֹא הִיְתָה שׁוֹתֶה:

משנה מסכת סוטה פרק ט משנה ח

עַד אָחָד אוֹמֵר רְאִיתִי אֶת הַהוֹרֵג, וְעַד אָחָד אוֹמֵר לֹא רְאִיתִי,
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת רְאִיתִי וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא רְאִיתִי, הִיּוּ עוֹרְפִין.
עַד אָחָד אוֹמֵר רְאִיתִי, וְשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא רְאִיתִי, הִיּוּ עוֹרְפִין.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים רְאִינוּ וְאָחָד אוֹמֵר לֹא רְאִיתִם, לֹא הִיּוּ עוֹרְפִין:

משנה מסכת סוטה פרק א משנה ז

במדה שאדם מודד בה מודדין לו היא קשטה את עצמה לעבירה המקום ניולה היא גלתה את עצמה לעבירה המקום גלה עליה בירך התחילה בעבירה תחלה ואחר כך הבטן לפיכך תלקה הירך תחלה ואחר כך הבטן ושאר כל הגוף לא פלט:

משנה מסכת סוטה פרק ה משנה ג

בו ביום דרש רבי עקיבא (במדבר ל"ה) ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' ומקרא אחר אומר (שם) מקיר העיר וחוצה אלף אמה סביב אי אפשר לומר אלף אמה שכבר נאמר אלפים אמה ואי אפשר לומר אלפים אמה שכבר נאמר אלף אמה . . .

משנה מסכת סוטה פרק ט משנה ב

. . . אין מודדין אלא מעיר שיש בה בית דין נמצא מכוון בין שתי עיירות שתיהן מביאות שתי עגלות דברי רבי אליעזר ואין ירושלם מביאה עגלה ערופה:

משנה מסכת סוטה פרק ט משנה ד

מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטיבורו רבי עקיבא אומר מחוטמו רבי אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו:

משנה מסכת סוטה פרק ט משנה ט

משֶׁרְבוּ הַרְצָחִים, בְּטֵלָה עֲרוּפָה.
מִשָּׁבַא אֲלֵעֶזֶר בֶּן דִּינָא, וּתְחִינָה בֶּן פְּרִיָּשָׁה הִיָּה נִקְרָא, תְּזַרְו לְקִרְוֹתוֹ בֶּן הַרְצָחָן.
מִשֶׁרְבוּ הַמְּנַאֲפִים, פְּסָקוּ הַמַּיִם הַמְּרִים,
וְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי הַפְּסִיקוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ד) לֹא אֶפְקֹד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תִנְיָנָה וְעַל פְּלוֹתֵיכֶם כִּי תִנְאֲפָנָה כִּי הֵם וְגו'.

תוספתא מסכת סוטה (ליברמן) פרק יד הלכה א-ב

רבן יוחנן בן זכיי אומ':
משֶׁרְבוּ הַרְצָחִין בְּטֵלָה עֲרוּפָה
לפי שאין עגלה ערופה באה אלא על הספק עכשיו רבו ההורגין בגלוי.
משֶׁרְבוּ הַמְּנַאֲפִין פְּסָקוּ מֵי מְרִים

לפי שאין מי מרים באין אלא על הספק עכשיו כבר רבו הרואין בגלוי.

משנה ה

ברכות וקללות כיצד?

כיון שעברו ישראל את הירדן ובאו אל הר גריזים ואל הר עיבל שבשומרון שבצד שכם שבאצל אלוני מורה שנאמר (שם י"א) הלא המה בעבר הירדן וגו' ולהלן הוא אומר (בראשית י"ב) ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה - מה אלון מורה האמור להלן שכם אף אלון מורה האמור כאן שכם ששה שבטים עלו לראש הר גריזים וששה שבטים עלו לראש הר עיבל והכהנים והלויים והארון עומדים למטה באמצע הכהנים מקיפין את הארון והלויים את הכהנים וכל ישראל מכאן ומכאן שנאמר (יהושע ח') וכל ישראל וזקניו ושוטריו ושופטיו עומדים מזה ומזה לארון וגו' הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה ואלו עונין אמן הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה (דברים כ"ז) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה ואלו עונין אמן עד שגומרין ברכות וקללות ואחר כך הביאו את האבנים ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו את כל דברי התורה בשבעים לשון שנאמר (שם) באר היטב ונטלו את האבנים ובאו ולנו במקומן:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לג עמוד א

ולויים גופייהו מנלן?
אתיא קול קול ממשה—
כתיב הכא: קול רם
וכתיב התם: משה ידבר והאלהים יעננו בקול—
מה להלן בלשון הקודש
אף כאן בלשון הקודש.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לז עמוד א - עמוד ב

הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה כו'.
תנו רבנן: "ברוך" בכלל "ברוך" בפרט, "ארור" בכלל "ארור" בפרט, "ללמוד וללמד לשמור ולעשות" –
הרי ארבע, ארבע וארבע הרי שמונה, שמונה ושמונה הרי שש עשרה,
וכן בסיני, וכן בערבות מואב,
שנא': "אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה וגו',"
וכתיב: "ושמרתם את דברי הברית הזאת וגו'"—
נמצא מ"ח בריתות על כל מצוה ומצוה. . .
ואין לך כל דבר מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכרתו עליה ארבעים ושמונה בריתות.
ר' שמעון בן יהודה איש כפר עכו אמר משום רבי שמעון: אין לך מצוה ומצוה שכתובה בתורה
שלא נכרתו עליה ארבעים ושמונה בריתות של שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים.
אמר רבי: לדברי רבי שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאמר משום רבי שמעון: אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה
שלא נכרתו עליה ארבעים ושמונה בריתות של שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים,
נמצא לכל אחד ואחד מישראל שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים.
מאי בינייהו? אמר רב משרשיא: ערבא וערבא דערבא איכא בינייהו.

ספרא בחוקותי פרשה ב פרק ז אות ה

"וכשלו איש באחיו" –
אינו אומר איש באחיו, אלא איש בעון אחיו –
מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כז עמוד ב

ולא?
והכתיב: "וכשלו איש באחיו" - איש בעון אחיו –
מלמד שכולן ערבים זה בזה!
התם שהיה בידם למחות ולא מיחו.

דברים פרק כז

- (א) וַיִּצְוּ מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שָׁמַר אֶת־פְּלִי־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם:
- (ב) וְהָיָה בַיּוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יִקְנֶה אֱלֹהֵיךָ נָתַן לְךָ וְהִקְמַתָּ לָּהּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשָׂדֶת אַתֶּם בְּשֵׂיד:
- (ג) וְכַתַּבְתָּ עֲלֵיהֶן אֶת־פְּלִי־דִבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעֵבֶר־ךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תִּבְאֶה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יִקְנֶה אֱלֹהֵיךָ נָתַן לָּךְ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְקֹנֶה אֱלֹהֵי־אַבְרָהָם לְךָ:
- (ד) וְהָיָה בְּעֵבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן תִּקְיִמוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהָר עֵיבָל וְשָׂדֶת אוֹתָם בְּשֵׂיד:
- (ה) וּבְיָמֶיךָ שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה לִיקְנֹת אֱלֹהֵיךָ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים לֹא־תִגְיַף עֲלֵיהֶם בְּרֹגֶל:
- (ו) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־מִזְבֵּחַ יִקְנֶה אֱלֹהֵיךָ וְהַעֲלִיתָ עָלָיו עֹלֹת לַיהוָה לִיקְנֹת אֱלֹהֵיךָ:
- (ז) וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאַכַּלְתָּ שֶׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְקֹנֶה אֱלֹהֵיךָ:
- (ח) וְכַתַּבְתָּ עַל־הָאֲבָנִים אֶת־פְּלִי־דִבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר הַיֵּטֵב: ס
- (ט) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִסְתָּאוּ וְשָׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהַיִיחֶם לְעַם לַיהוָה לִיקְנֹת אֱלֹהֵיךָ:
- (י) וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְקֹנֶה אֱלֹהֵיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָיו וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם: ס
- (יא) וַיִּצְוּ מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר:
- (יב) אֵלֶּה יַעֲמָדוּ לְכַרְךָ אֶת־הָעָם עַל־הָר גְּרִזִים בְּעֵבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן שְׁמַעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר וַיֹּסֵף וּבְנֵי־מִנָּחֵם:
- (יג) וְאֵלֶּה יַעֲמָדוּ עַל־הַסְּלֵלָה בְּהָר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וַיְבֻלֵן וְגַם וּנְפֹתֵלִי:
- (יד) וְעַנּוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רַם: ס
- (טו) אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה תוֹעֵבַת יִקְוֶה מֵעֲשֵׂה יְדֵי חַרָּשׁ וְשָׁם בְּסֵתֵר וְעַנּוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ אִמֹן: ס
- (טז) אָרוּר מַקְלֵה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (יז) אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (יח) אָרוּר מַשְׁגֵּה עוֹר בְּדַרְדַּר וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (יט) אָרוּר מַטֵּה מַשְׁפָּט גְּרִי־תוֹם וְאֶלְמִנָּה וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן:
- (כ) אָרוּר שׂוֹכֵב עִם־אִשְׁתׁ אָבִיו כִּי גִלָּה בְּנֶה אָבִיו וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כא) אָרוּר שׂוֹכֵב עִם־כְּלִי־בַהֲמָה וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כב) אָרוּר שׂוֹכֵב עִם־אִחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כג) אָרוּר שׂוֹכֵב עִם־חֵתְנָתוֹ וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כד) אָרוּר מַכֵּה רֵעֵהוּ בְּסֵתֵר וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כה) אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לְהַפּוֹת גֹּפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: ס
- (כו) אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יִקְיָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כְּלִי־הָעָם אִמֹן: פ

רב יוסף קרא דברים פרק כז

- (כו) ארוור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם אמנו – פתרו: אשר לא יקבל עליו ליכנס לכרות האלה לעשות אותם. י"ב ארוורים כתובים בפרשה כנגד י"ב שבטים. וכל פרשה זו נקראת נסתרות על שם: ושם בסתר (דברים כ"ז:ט"ו). והי"ב ארוורים אזוהרה לכל שבט ושבט. וכן מכה רעהו בסתר (דברים כ"ז:כ"ד) אם מכהו בגלוי כבר הזהיר הכת' [בא] לה המשפטים לדון (שמות כ"א:י"ב) אבל הנסתרות הכתובין בפרשה אין דין זה נוהג. לפיכך הוא אומר בסוף העניין: הנסתרות לה' אלהינו (דברים כ"ט:כ"ח) אין לבית דין לעונשן שאינן גלויות כי אם לה' אלהינו, אבל הנגלות לבית דין לנו לבנינו עד עולם לעשות (דברים כ"ט:כ"ח) דין ארבע מיתות בעוברי עבירה. (כ"י בולוניה 469.1)

רשב"ם דברים פרק כז

- (טו) ושם בסתר - כל הארוורים שנים עשר כנגד שנים עשר שבטים וכולה עבירות שרגילים להיות בסתר הם כמו שאפרש בכולם חוץ משנים שרגילים להיות פעמים בגלוי ופעמים בסתר, והן ע"ז ומכה רעהו ולכך פירש בשניהם בסתר. שעל עבירות שבגלוי לא באו לקלל, כי בית דין יענשוהו על הגלויות כמו שכת' בסוף כל הקללות הנסתרות ליי" אלהינו,

הוא יקח נקמה מן הנסתרות שהרי נתקללו בשם הקדוש ברוך הוא, אבל הנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת, מלקות סקילה שריפה הרג וחנק.
הלא תראה אין כתוב כאן "ארור שוכב עם אשת רעהו" כי מה לו ליכנס בבית אחרים ולא יליזו עליו. מקלה אביו במקום בית גידולו, אין אחרים רגילין שם. וכן משיג גבול בגנבה הוא עושה, שאם יראה, ימחה בידו. וכן משגה עור ומטה משפט, כל אילו דברי סתר. שכב עם אשת אביו זהו במקום שהוא גדל שם ואין רואה. עם כל בהמה אין זה כי אם בסתר. וכן אחותו. חתנתו, האם רגילה בבית בתה:
(כו) ארור אשר לא יקים - על כל עבירות שבסתר:

אבן עזרא דברים פרק כז

(יד) . . . וטעם להזכיר אלה י"א עבירות, בעבור שיוכל לעשותם בסתר, והעד: ושם בסתר (טו), כי אם יעשה בגלוי יומת. וכן מכה רעהו בסתר (כד) . . .
(יז) מסיג גבול רעהו - כי הוא דבר נסתר. ומשגה עור - גם כן לא יוכל לפרסם מי שהשגהו:
(יט) ומטה משפט גר יתום - כי אין להם עוזר. והנה גם הוא בסתר. והזכיר הגר גם היתום והאלמנה, כי אם יטה הדיין משפט אחרים יערערו עליו ויפרסמוהו. והגר והיתום והאלמנה - אין להם כח. ושוכב עם אשת אב ואחות וחוננת אינו נחשד להתייחד עמה, על כן הוא דבר נסתר, ואין כן שאר העבירות:
(כא) עם כל בהמה - זכר או נקבה, כי אין לה פה שתצעק ותערער כמו הזכור, על כן לא הזכירו:
(כה) לוקח שוחד - לפי דעת רבים, שהוא הדיין. ולפי דעתי, שהוא עד שקר:
(כו) אשר לא יקים - . . . והנכון בעיני, כי קלל על מצות לא תעשה הנזכרים. וקלל מי שלא ישמור גם בסתר מצות עשה, על כן אמר לעשות אותם:

דברים פרק כט פסוק כח

הַנְּסַתְרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלֹת לָנוּ וּלְבְנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-פְּלִדְבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק לד

. . . הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנ"ו ולבני"נו (דברים כ"ט כ"ח).
נקוד על לנ"ו ולבני"נו ועל ע' שבעד – למה?
אלא כך אמר עזרא: אם יבא אליהו ויאמר לי מפני מה כתבת כך
אומר אני לו כבר נקדתי עליהן
ואם אומר לי יפה כתבת
אעבור נקודה מעליהן:

מכילתא דרבי ישמעאל יתרו - מסכתא דבחדש פרשה ה

רבי אומר: . . . שכשעמדו כולן על הר סיני לקבל התורה השוו כולם לב אחד לקבל מלכות שמים בשמחה,
ולא עוד אלא שהיו ממשכנין עצמן זה על זה.
ולא על הנגלות בלבד נגלה הקדוש ברוך הוא עליהם לכרות ברית עמהם, אלא אף על הסתרים.
אמרו לו: על הגלויים אנו כורתים ברית עמך ולא על הסתרים,
שלא יהא אחד ממנו חוטא בסתר ויהא הצבור מתמשכן
[שנאמר (דברים כט:כח) הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו].

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מג עמוד ב

ועד השתא מאי טעמא לא איענוש?
אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר ברבי שמעון: לפי שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן.
כתנאי: "הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם" (דברים כט:כח) –
למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד?
מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן, דברי רבי יהודה.
אמר ליה רבי נחמיה: וכי ענש על הנסתרות לעולם? והלא כבר נאמר "עד עולם."
אלא כשם שלא ענש על הנסתרות, כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן.

רש"י מסכת סנהדרין דף מג עמוד ב

מאי טעמא לא איענוש - ישראל על מעילתו כי היכי דאיענוש השתא.
לפי שלא ענש - המקום את צדיקים שבישראל.
על הנסתרות - שביד עוברי עבירה, אלא על העבירות הידועות.
עד שעברו את הירדן - ושמעו וקבלו עליהם ברכות וקללות בהר גריזים והר עיבל ונעשו ערבים זה בזה,
כדאמרינן במסכת סוטה (לז:),
מיד נענשו זה על זה,
ואפילו לא ידע זה בעבירות שביד חברו.
ובימי עכן כבר עברו את הירדן.

יהושע פרק ז

- (א) וימעלו בני ישראל מעל בתרם ויקח עכו בן-פרמי בן-זבדי בן-זרח למטה יהודה מן-החורם ויסר-אף יקנן בגני ישראל:
(ב) וישלח יהושע אנשים מיריחו העי אשר עם-בית אנו מקדם לבית-אל ויאמר אליהם לאמר עלו ורגלו את-הארץ ויגעו האנשים וירגלו את-העי:
(ג) וישבו אל-יהושע ויאמרו אליה אל-יגעל כל-העם כאלפים איש או כשלישת אלפים איש ועלו ויפו את-העי אל-תנגע-שמה את-כל-העם כי מעט המה:
(ד) ויעלו מן-העם שמה כשלישת אלפים איש ויגסו לפני אנשי העי:
(ה) ויכו מהם אנשי העי כשלישים וששה איש וירד-איש לפני השער עדה-שכרים ויכום במוךד וימס לכב-העם ויהי למים:
(ו) ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על-פניו ארצה לפני ארון יקנן עדה-ערב הוא וקני ישראל ויעלו עפר על-ראשם:
(ז) ויאמר יהושע אההו אדני יקנן למה העברת העביר את-העם הזה את-היודן לתת אתנו בגד האמרי להאבינו ולו הואלנו ונאשך בעבר היודן:
(ח) כי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף לפני איביו:
(ט) וישמעו הפנעני וכלי ישבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את-שמנו מן-הארץ ומה-מעשה לשמך הגדול: ס
(י) ויאמר יקנן אל-יהושע קם לך למה זה אתה נפל על-פניך:
(יא) חטא ישראל וגם עברו את-ברית אשר צויתו אותם וגם לקחו מן-החורם וגם גנבו וגם פחשו וגם עמו בכליהם:
(יב) ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף ופנו לפני איביהם כי היו לחורם לא אוסיר להיות עמכם אם-לא תשמידו החורם מקרבכם:
(יג) קם מדש את-העם ואמרת התקדשו למחר כי כה אמר יקנן אלתי ישראל חרם בקרבך ישראל לא תוכל לקום לפני איביו עד-הסירכם החורם מקרבכם:
(יד) ונקרבתם בקר לשבטיכם והיה השבט אשר-לקדנו יקנן יקרב למשפחות והמשפחה אשר-לקדנה יקנן תקרב לבתים והבית אשר ילכדנו יקנן יקרב לגברים:
(טו) והיה הנלכד בתרם ישגר ב'אש אתו ואת-כל-אשר-לו כי עבר את-ברית יקנן וכי-עשה נבלה בישראל:
(טז) וישכם יהושע בכקר ויקרב את-ישראל לשבטיו וילכד שבט יהודה:
(יז) ויקרב את-משפחת יהודה וילכד את משפחת הזרתי ויקרב את-משפחת הזרחי לגברים וילכד זבדי:
(יח) ויקרב את-ביתו לגברים וילכד עכו בן-פרמי בן-זבדי בן-זרח למטה יהודה:
(יט) ויאמר יהושע אל-עכו בני שים-גא כבוד ליקנן אלתי ישראל ותולו תודה והגד-גא לי מה עשית אל-תכחד ממני:
(כ) ויעז עכו את-יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי ליקנן אלתי ישראל וכנאת וכנאת עשיתי:
(כא) ואראה ונארא בשלל אגרת שנער אחת טובה ומאתים שקלים כסף ולשון זהב אחד חמשים שקלים משקלו ואת-המזם ואת-המזם והנם טמונים בארץ בתוך האהלי והכסף תחמיה:
(כב) וישלח יהושע מלאכים וירצו האהלה והנה טמונה באהלו והכסף תחמיה:
(כג) וישקחום מתוך האהל ויבאום אל-יהושע ואל כל-בני ישראל ויצעקם לפני יקנן:
(כד) וינח יהושע את-עכו בן-זרח ואת-הכסף ואת-האגרת ואת-לשון הזהב ואת-בניו ואת-שורו ואת-חמרו ואת-צאנו ואת-אהלו ואת-כל-אשר-לו וכל-ישראל עמו ויעלו אתם עמק עכור:
(כה) ויאמר יהושע מה עכרתנו ויעפרך יקנן ביום הזה וירגמו אתו כל-ישראל אכן וישרפו אתם באש ויסקלו אתם באבנים:
(כו) ויקימו עליו גל-אבנים גדול עד היום הזה נשב יקנן מחרון אפו על-כן קרא שם המקום ההוא עמק עכור עד היום הזה: פ

יהושע פרק ח

- (א) ויאמר יקנן אל-יהושע אל-תיבא ואל-תחת קח עמך את כל-עם המלחמה וקום עגה העי ראהו נתתי בידך את-מלך העי ואת-עמו ואת-עירו ואת-ארצו:
* * * * *
(ב) וישרף יהושע את-העי וישמיה תל-עולם שמה עד היום הזה:
(ג) ואת-מלך העי תלה על-העץ עד-עת הערב וכבוא השמש צנה יהושע וירידו את-נבלתו מן-העץ וישליכו אותה אל-פתח שער העיר ויקימו עליו גל-אבנים גדול עד היום הזה: פ
(ד) אז יבנה יהושע מזבס ליקנן אלתי ישראל בהר עיבל:
(ה) כ'אשר צנה משה עבד-יקנן את-בני ישראל כפתוב בספר תורת משה מזבס אבנים שלמות אשר לא-הגיו עליהו בהרגל ויעלו עליו עלות ליקנן ויזבחו שלמים:
(ו) ויכתב-שם על-האבנים את משנה תורת משה אשר כתב לפני בני ישראל:
(ז) וכל-ישראל וזמניו ושטרסו ושפטיו עמדים מנהו ומנהו לארון נגד הפתחים הלואים נשאיו ארון ברית-יקנן כגל באזרח העיר אל-מול הר-גרזים והקצו אל-מול הר-עיבל כאשר צנה משה עבד-יקנן לכבד את-העם ישראל בראשונה:

(לד) וְאֶתְרִיכּוֹן קָרָא אֶת־כַּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה כְּכַל־הַפְּתוּיב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה:
(לה) לֹא־הָיָה דָבָר מִכָּל אֲשֶׁר־צִוְּתָהּ מִנְּשֵׂהָ אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגְדַּ כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנְּשִׂימ וְהַטָּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם: פ

Chevruta

Read Devarim 27 (p. 3 of the handout): What is the purpose of this ceremony? Why is such a ceremony necessary when the Israelites cross into the land? What is the focus of the specific curses? After thinking about this last question, please read one or more of the commentaries included in the handout.

Look at Devarim 29:28 (p. 5 of the handout) – notice the dots over several of the letters. (Note: The text as included here is missing a dot above the *'ayin*, which most texts have – that is, most texts include dots above each of the letters that appear here in red). Think about what this verse is saying. Please look at the context of the verse and think about how the verse relates to its context.

Read the passages from Avot deRabbi Natan, the Mekhilta, and Bavli Sanhedrin, with at least the last comment of Rashi included here (all of these texts are on p. 5 of the handout). (Note on the Sanhedrin passage: The gemara is discussing the sin of Akhan in Yehoshua 7. Akhan has committed a sin, and the entire people has suffered in consequence of that sin. The gemara has just posited that Akhan had actually committed that same sin several times in the past. The selection that is included here begins at this point in the *sugya*; it is asking: If in fact Akhan has sinned in the past, why is it only *now* that the whole nation is punished?)

Please discuss the two positions in the Sanhedrin passage. Why do you think that both sages understand communal responsibility as changing when the Israelites cross the Jordan? How can you make sense of each of the sages' positions? In particular, think about R. Yehuda's position – how can it be that the entire people are to be punished for sins about which they are ignorant?

If you have time, read the selections from Yehoshua on page 6 of the handout.